

Tips om medisinsk litteratur, andre bøker, filmer og elektroniske medier som bør anmeldes, sendes [tidsskriftet@legeforeningen.no](mailto:tidsskriftet@legeforeningen.no)

## Nesten fullkommen infeksjonsinnføring

Tjåde T.  
**Medisinsk mikrobiologi og infeksjonssykdommer**

3. utg. 316 s, tab, ill. Bergen: Fagbokforlaget, 2008. Pris NOK 398  
 ISBN 978-82-450-0736-7



Store fagområder søkes dekket på knapt 400 sider i 3. utgave av denne læreboken i medisinsk mikrobiologi og infeksjonssykdommer. Forfatteren har lang erfaring i undervisning av ulike helsepersonellgrupper, og

boken er beregnet på dem alle, fra legestudenter til aktører innen alternativ medisin. Den introduseres som en kortfattet innføring for førstnevnte og en basisbok for de øvrige personellgruppene. Med en så bred leserkrets og ofte nokså resistent fagstoff er dette et ambisiøst prosjekt. Har man lyktes?

Etter de fleste kriterier er svaret ja, og på forbilledlig vis. Anmelder husker sin «kurzgefasste Einleitung» i mikrobiologi fra 1970-årenes tyske mikrobiologiundervisning og tenker at verden tross alt er gått fremover. En fagbok kan vel neppe gis karakteristikk som «page-turner» eller «neglebitende», men denne er svært lesbar og velskrevet. Forlaget har påspandert en delikat innbinding av høy kvalitet, og innholdet kommer godt frem med logisk oppbygning av kapitler, margstikkord, høy kvalitet på de mange og gode illustrasjonene og fremfor alt en layout som gjør boken til en nytelse å bla i. Hvert kapittel innledes med en 'etter-å-ha-lest-dette-skal-du-vite-at'-boks og avslutter med kontrollspørsmål. Der forfatteren velger å gå mer i dybden, er dette gjort i egne avsnitt med mindre skrifttyper. Ordforklaringer og stikkordsregister virker gjennomarbeidet og komplett. Fremfor alt finnes massevis av historiske og dagsaktuelle anekdoter, som spenner fra Semmelweis til salmonellautbrudd på Jeløya.

Totalt sett er boken et fremskritt i forhold til hva som utgis på fagfeltet. Forsiktlige innvendinger er at prosjektet med fordel kunne ha vært utvidet i forhold til smitte-

vern og infeksjonsmedisin. På disse feltene er boken noe usystematisk. Klinisk antibiotikabruk er kun sporadisk omtalt og det fokuseres mye på resistensutvikling. I tillegg er det ganske minimalt om emnet smittevern.

Men: løp og kjøp! Dette er en av de beste bøkene jeg har sett som basisinnføring og appetittvekker. Så medisinstudenter, dere som likevel ikke kommer unna Det Kjedelige: les i tillegg også tradisjonelt stoff – og pugg – som generasjoner før dere. For vårt smittevernpersonell: Skriv noe eget – det mangler fortsatt i Norge.

**Jon Birger Haug**  
 Medisinsk klinikk  
 Aker universitetssykehus

## Historiske linjer i statlig forebygging

Eltvbakken KT, Stenvoll D, red.

**Reisen til helseland**

Propaganda i folkehelsens tjeneste. 206 s, ill. Bergen: Fagbokforlaget, 2008. Pris NOK 319  
 ISBN 978-82-450-0758-9

Boken behandler statlig forebygging på fem sentrale områder: ernæring, røyking, fysisk aktivitet, psykisk helse og narkotika. Data-materialet er dokumenter, tekst og bilder supplert med intervjuer med relevante aktører. Forfatterne anvender en historisk tilnærming, med startpunkt i 1930-årenes kampanjer. Blant annet trekkes det frem hvordan kostholdsopplysningen gikk fra å anbefale proteinrik «sikringskost» i en periode med matmangel, før endret problemforståelse ga grunnlag for kampanjer mot denne fettholdige menyen og isteden tilrådde økt inntak av frukt og grønnsaker. I den tobakkspreventive politikken gled helsefokus fra aktiv til passiv røyking, mens kampanjer for fysisk aktivitet endret seg fra å vektlegge treningens betydning for gjenreisningen av landet til å betone forebygging av livsstilssykdommer.

Forfatterne utfører en tredelt komparativ analyse av forebyggingens problemforståelse og virkemidler langs a) substansområdet, b) etter en tidsdimensjon og c) i kontrast til virksomheten i våre naboland. En enkel og oversiktlig tabell (s. 178–9) over opplysningsinnsatsen på fem

områder sammenfatter funnene. Et generelt resultat er at folkehelsepolitikken med årene ble mer individorientert samtidig med at de statlige styringsambisjonene vokste.

*Reisen til helseland* er rik på underholdende illustrasjoner fra mange historiske forebyggingskampanjer. For dagens observatører ville disse åpenbart seg som fullstendig utdatert og illustrerer at helseinformasjonen både i semantikk, budskapsform og layout har tatt sjumilssteg fremover. De treffende (og rammende) observasjonene som forfatterne lar inngå i sin analyse, produserer verdifull arbeidskunnskap til kommende kampanjemakere. At viktige folkehelseområder som alkoholmisbruk og trafikkattferd er utelatt, skal ikke brukes mot forfatterne.

Boken anbefales til aktører i det tiltaksrettede folkehelsearbeidet og til lesere med interesse for medisinsk historie. Ertertiden vil komme til å takke forfatterne for å ha utført en grundig dokumentasjon av den statlige sykdomsforebyggende innsatsen.

**Karl Erik Lund**

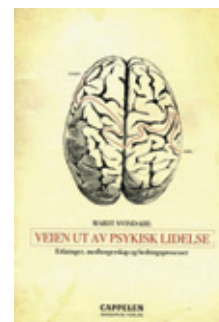
Statens institutt for rusmiddelforskning  
 Oslo

## Vanskelig, men ikke håpløst

Svidahl M.

**Veien ut av psykisk lidelse**

Erfaringer, medborgerskap og bedringsprosesser. 122 s. Oslo: Cappelen Akademisk, 2008. Pris NOK 229  
 ISBN 978-82-02-28305-6



Forfatteren er ergoterapeut med mastergrad innen samfunnsplanlegging og ledelse. Boken bygger på hennes masteroppgave, som er en intervjustudie av 11 personer i alderen 34–58 år som fikk en alvorlig psykisk

lidelse i voksen alder. De hadde alle det til felles at de lyktes å komme seg ut av krisesituasjonen.

Målgruppen er ansatte innen psykisk helsearbeid, pasienter og deres pårørende. Det er fem kapitler. Det første handler om